

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY PRENUMERATY:

W Łodzi z odnośzeniem do domu miesięcznie mk. 5,50
Z przesyłką pocztową „ 6,40

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór, w niedzielę i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 5 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmuje od 6 do 7.

OGŁOSZENIA: Nadesłane przed tekstem mk. 3.—
1 w tekście nad telegramami—mk. 4.—, Reklamy po tekście (4 szp.) — mk. 2,25 Nekrologia (4 szp.) mk. 1,50. Zwyczajne ogłoszenia (6 szp.) — 1.—. Drobne ogłoszenia 15 fen. za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej mk. 1,50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej.

Teatr Polski

Cegielniana 63,
poddyrektora: Fr. Ryhoffowskiego.

Poniedziałek 25 sierpnia r. b.

Przedstawienie zawieszono.

Wtorek 26 sierp. po cenach najniż. dla żołnierzy
Zaczarowane Koło

Baśń dramat w 5 akt. L. Rydla.
Bilety wzięte na sobotę, ważne na wtorek

W rejonie Doprzec oddziały nasze rozbiły bolszewików Ententa interwenjuje w sprawie Górnego Śląska. Komisja międzysojusznicza jest już na Śląsku. Dyktator Hoover o sytuacji na Śląsku. Łódź w obronie Śląska Górnego.

Telegramy.

Polska nie może zrezygnować ze Śląska Cieszyńskiego.

Cieszyn, 23-o sierpnia (PAT). Radca górniczy dr. Inżyn. Czaplński, bawiący obecnie w Paryżu w sprawach Śląska Cieszyńskiego, miał interwiew ze sprawozdawcą „Tempa”, który zamieścił następujące oświadczenie inż. Czaplńskiego: Polacy decydując się na uznanie granic etnograficznych na Śląsku cieszyńskim mniej więcej wadły ugody z dnia 5 listopada 1918 r. otrzymaliby tylko 34% całej produkcji węglowej zagłębia ostrawsko Karwińskiego, podczas gdy czesi otrzymaliby wtedy 66%. Zresztą czesi i bez Cieszyńskiego Śląska mają węgla dosyć. Przed wojną przypadało w Czechach na głowę, 1,47 ton węgla, we Francji 1,5, w Belgii 3,4 ton węgla. Gdyby więc nawet przemysł w Czechach wzrósł do rozmiarów belgijskich, to przy 10 mniej więcej miljonach ludności (Słowaczyna zupełnie nieuprzemysłowiona węgla mało potrzebuje) potrzebaby 34 milionów ton węgla, co wynosi 3,1 tonne na głowę, tak że i bez cieszyńskiego miałby węgla nadmiar.

Przeciwnie Polska, która w etnograficznych swych granicach przy 30 milionach ludności już razem z Górnym Śląskiem ma 52,875,000 ton, co na głowę wynosiloby 1,56, czyli o połowę ton mniej. Wobec olbrzymiego rozwoju przemysłu byłaby ta ilość bezwarunkowo za mała, to też ze Śląska Cieszyńskiego Polska zrezygnować nie może, ani z jednej kopalni i nie zrezygnuje tem więcej, że węgiel znajduje się na czyście polskim terytorjum.

Węgiel dla Austrii.

Praga, 23 sierpnia (PAT) Cz. b. p. donosi z Wiednia: Rada mieszana, która obradowała nad sprawą dostarczenia węgla Austrii, opracowała kontrakt, według którego mają Czechosłowacja i Polska dostarczyć węgla, za które Austrija ma zapłacić kompensatami a częścią walutą czesko-słowacką.

Argumenty czeskie

Pod tytułem „Polacy i my“ zamieszcza w Narodnich Listach w nr. 188 z dn. 10 8 redaktor tegoż organu Franczak Siś czeski delegat na konferencję czesko-polską w Krakowie następujący artykuł:

„Dawaję w satargu cieszyńskim wyda konferencja pokojowa. Taki jest naturalny wynik narad polsko-czeskich. Od chwili, gdy Polacy wysunęli nieustępliwie na konferencji krakowskiej postulat plebiscytu, postulat, aby o przynależności Śląska Cieszyńskiego decydowały m. in. etnograficzne stało się jasne, że porozumienie nie jest możliwe. Ufałszy wprawdzie, że jeszcze zmienią polacy swój maksymalny (!) program, jednakże wynik narad stwierdził, że mieli rację ci pesymisci, którzy od początku byli zdania, że narady porozumiewawcze mają jedynie na celu stwierdzenie, że porozumienie z Polakami w sprawie Śląska Cieszyńskiego jest niemożliwe.

Rozstrzygnięta tedy konferencja pokojowa. Ufamy, że rozwały ona wszelkie momenty z całą bezstronnością. Śląsk Cieszyński jest nierozdzielną częścią naszej (sic) republiki, jako dziedziczką dawnego państwa czeskiego. Śląsk Cieszyńskiego potrzebuje niezbędnie (!) naród czeski, jeśli państwo, które dla tego narodu powstało, ma mieć samowystarczalność, co jest jedną z podstawowych zasad przy tworzeniu nowych form państwowych. Śląsk Cieszyński nie tylko, że nie postanowił państwowo terytorjum polskiego (!), ale nawet narodowościowo (!). Był on czeskim (!) i

tylko w czasach najnowszych został apolityzowany, tudzież zniesiony. Odebranie nam Śląska Cieszyńskiego znaczyłoby niegalizowanie krywd, które tu na ludzie czeskim w przeszłości spełniono

Zdaniem jest, że budowniczo wie polskiego państwa jedynie (?) na Śląsku Cieszyńskim zastosowały zasadę etnograficzną. Pożatem wzięte odrzucają ją (?) Zarówno przy określaniu granicy państwa Niemcom, jak i przeciwko Rosji, a przede wszystkim w Wschodniej Galicji. Jeśli reklamują oni dla siebie Śląsk Cieszyński—to tem samem powinni się wyrazić Galicji Wschodniej. Tymczasem Polacy nie wyrzekają się Galicji Wschodniej. Powiadają oni, że potrzebują Galicji Wschodniej z racji interesów państwowych, podobnie jak my z racji interesów państwowych potrzebujemy Śląska Cieszyńskiego. Zapewniają, że ludowi ruskiemu wszystkich praw udziela do jego wolnego rozwoju kulturalnego i gospodarczego. My natomiast z całą szczerością oświadczamy, że dany Polakom na Śląsku Cieszyńskim wszystkie te prawa, które Polacy dadzą rusinom w Galicji Wschodniej, oraz że jesteśmy skłonni udzielić wszelkich gwarancji, nawet takich, których polacy rusinom nie dadzą, że udzielimy ludowi polskiemu na Śląsku Cieszyńskim całkowitego prawa samookreślenia, potrzebnego dla jego życia narodowego, kulturalnego i gospodarczego w ramach naszego państwa.

Jeszcze jedna komisja.

Wiedeń, 23 sierpnia (PAT)—W.B.K. donosi z Paryża:

Najwyższa rada sojusznicza postanowiła wysłać komisję do Królestwa Polskiego i na Śląsk. W skład tej komisji wchodzić będą delegaci 6 interesowanych mocarstw: Francji, Anglii, Ameryki, Włoch, Polski i Czechosłowacji. Wspomniana komisja ma wyjechać z Paryża w poniedziałek. Zadaniem jej będzie zbadać eksploatację kopalń węgla przede wszystkim w Dąbrowie i Cieszynie. Przeszudjować środki do

mnożenia produkcji węglowej. Sprawę sprawiedliwego rozdziału węgla i transportu, wreszcie sprawę otwarcia nowych kopalń.

Spartakusowcy działają.

Berlin, 23 sierpnia. (PAT) — W różnych niemieckich miastach, jak w Wrocławiu, Magdeburgu, Brandeburgu, Brunzwicku i Monachjum i wszędzie spartakusowcy ponowily ruch agitacyjny. Rząd niemiecki czyni przygotowania, ażeby agitację zgnieść w zarodku.

Posiedzenie konwentu seniorów Sejmu Rzeczypospolitej.

Warszawa, 23 sierpnia (PAT) Konwent seniorów odbył w południe posiedzenie pod przewodnictwem marszałka Trampczyńskiego. Obecni byli posłowie Daszyński, Poniatowski, Stolarski, Jabłoński, Żeluska, Łaszewski, Staniszkis, Diamond, Perl, Sosłński, ks. Kaczyński, Haniński, Bogiński, Kowalczyk, Wasilewski, ks. Pospiech i inni oraz dr. Bernard Diamond. Z ramienia rządu obecni byli prezydent ministrów Paderewski, wiceminister spraw zagranicznych Skrzyński, podsekretarz stanu dr. Wróblewski i minister Seyda. Przedmiotem obrad była sprawa Górnego Śląska. O sprawie tej referowali członkowie rządu i członkowie delegacji wysłanych na Śląsk i do Berlina. Konwent seniorów jednomyślnie wyraził aprobatę dotychczasowej polityki rządu, opierającej się na wierności dochowywania ratyfikowanego traktatu pokojowego i domaga się, aby rząd właśnie ze względu na postanowienia traktatu pokojowego, przynajmniej prawdopodobnie Górny Śląsk Polsce, z całą energią w drodze dyplomatycznej zażądał za pośrednictwem państw sprzymierzonych od rządu niemieckiego natychmiastowego zaprzestania dotychczasowego systemu nieludzkiego ucisku polskiej ludności, a mianowicie przez odwołanie tych osób, tych urzędników i tych oddziałów wojskowych, które się dopuścili zbrodni przeciw polskiej ludności.

Posiedzenie konwentu seniorów trwało od godz. 12 do 3 pop.

Aresztowanie.

W związku z wykryciem szeregu nadużyć w komisji odbiorczej intendatury wojsk polskich, żandarmerja aresztowała przewodniczącego tej komisji, pułkownika Cezarego Dobrowolskiego. Aresztowanie nastąpiło z polecenia sejmowej komisji śledczej.

Podczas aresztowania pułk. Dobrowolski targnął się na swe życie i w tym celu zranił się wystrzałem z rewolweru w okolicę klatki piersiowej. Rannego po ratunkowym przewiozi do szpitala Czerwonego Krzyża, gdzie też znajduje się pod strażą żandarmerji.

Ententa interweniuje w sprawie Śląska.

Warszawa, 24-go sierpnia. (PAT). Przedstawiciel Francji w Warszawie przesłał do ministerstwa spraw zagranicznych następującą oficjalną wiadomość: Rada najwyższa z największą bacnością rozważając zasła na Śląsku wypadki, postanowiła wysłać tam niezwłocznie komisję międzysojuszniczą, złożoną z generała francuskiego Duponta, gen. angielskiego Malcolm, gen. włoskiego Pentywegne i pułkownika amerykańskiego Goodeyera. Komisja ta otrzymała zlecenie starania się o osiągnięcie dwóch następujących celów:

- 1) przywrócenia porządku, 2) wznowienie prawidłowej eksploatacji węgla. Mocarstwa sprzymierzone postanowiły ponadto, aby druga komisja międzynarodowa, mająca sprawę węglową w kręgach sąsiadujących ze Śląskiem, Polską i Czechami udała się natychmiast do tej miejscowości. Polska, Niemcy i Czechy będą w niej miały po 1 przedstawiciela.
- Dowiedujemy się ponadto, że pierwsza z wymienionych komisji przybyła już na Śląsk i porozumiała się z polskimi i niemieckimi wojskowymi władzami.

Lyon, 24-go sierpnia (PAT). Radio warsz. Komisja międzysojusznicza, która wyjechała z Berlina na Śląsk, składa się z generała Duponta — Francja, gen. Malcolm — Wielka Brytania, gen. Benaywenge — Włochy, i pułkownika Goodeyera — Stany Zjednoczone. Misja ta ma daleko sięgające pełnomocnictwa. Przeprowadzi ona nie tylko śledztwo w celu ustalenia pochodzenia i przyczyny rozruchów, ale będzie czuwała także nad przeprowadzeniem porządku nad podjęciem pracy w kopalniach i przygotowaniem zarządzeń do plebiscytu. Rozpatrzy ona wreszcie, czy nie byłoby wskazaniem w interesie ogólnego pokoju przyspieszyć niezależnie od terminu, przewidzianego przez traktat

pokoju w porozumieniu z władzami niemieckimi okupacji tymczasowej Górnego Śląska przez wojska aljańskie.

Cały kraj występuje w obronie Śląska.

So nowlec, 24 sierpnia (PAT). Z powodu wypadków na Górnym Śląsku wzrasta podniecenie na całym pograniczu z dnia na dzień. Dał odbył się w Sosnowcu samorentny wiec, na którym tłum domagał się, aby mogli walczyć po stronie Ślązaków. Kiedy policja usiłowała nakłonić wiecujących do rozsiadania się, doszło między tłumem a wiecującymi do zatargu.

Towaszów Lubelski, 24 sierpnia (PAT). Dziś po południu odbył się tu wiec w sprawie pomocy dla Śląska Górnego przy licznym udziałem okolicznej ludności. Przejęto rezolucję, wyrażającą protest przeciwko barbarzyństwu pruskemu i domagającą się zbrojnej interwencji.

Exposé Hoovera.

Lyon, 23 sierpnia (PAT). — Rada najwyższa wysłuchała w piątek pana Hoovera, który przedstawił dalszy ciąg swego exposé o położeniu na Górnym Śląsku.

Delegat amerykański stwierdził porozumienie, do jakiego doszło na posiedzeniu komisji polsko-niemieckiej w Berlinie co do wyśnięcia misji, mającej za zadanie przywrócenia normalnych stosunków. Hoover i minister Luszcz konferowali w Wersalu z niemieckim przedstawicielem von Lersnerem o sytuacji, wywołanej bezrobociem na Górnym Śląsku i o właściwych środkach, któreby mogły zapobiedz przewidywanemu brakowi węgla.

Niemcy niezadowoleni.

Nauen, 24 sierpnia, Radio warsz. Niemiecka prasa nacjonalistyczna atakuje rząd niemiecki, że dopuścił do wyjazdu komisji międzysojuszniczej na Górny Śląsk a tym samym ustąpił z tych obszarów na rzecz Polski.

W odpowiedzi na to oskarżenie rząd niemiecki zaznacza, że komisja międzysojusznicza ma jedyny cel, a mianowicie poinformowania się o położeniu i że w spełnienie tego zadania w niczem nie wpłynie na przyszłość Górnego Śląska. Co do obawy wyrażonej przez prasę odnośnie do linii demarkacyjnej na Górnym Śląsku oświadcza rząd niemiecki, że powstanców nie uważa stroną prowadzącą wojnę, i że wszelkie obawy są zupełnie bezpodstawne.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 24 sierpnia (PAT). Front litewsko-białoruski.

Po 5-tych dniowych zaciętych walkach w rejonie Dąbrzo rozbiły nasze oddziały siły bolszewickie stojące na linii Płisa-Luszek, zmuszając śmiałym okrzykiem atakiem część tych sił do poddania się. Oddziały nasze zajęły Szarkowszczyznę-Luszkę i Płisę, zdobywając 2 pociągi pancernie, 7 lokomotyw, 130 wagonów, 7 dział, 20 karabinów maszynowych, i wielkie zapasy amunicji.

Liczba wziętych jeńców wynosi około 40 oficerów i 900 żołnierzy.

Na reszcie frontu bez zmiany.

Front wołyński.

Oprócz akcji wywiadowczej działań bojowych żadnych nie było.

Front galicyjski.

Spokój.

Wz. szefa sztabu generalnego pułk. Haller.

Wczorajsze demonstracje na rzecz Śląska.

Wczoraj o godzinie 10 rano, w teatrze Wielkim odbył się zapowiadany wiec robotniczy na rzecz Górnego Śląska. Sala nie pomieściła wszystkich zebranych i część znaczna pozostała przed teatrem. Dla tego przemówienia odbyły się w sali i z balkonu.

Wiec zagal p. Jaranowski, przewodniczył inż. Wojewódzki, który kolejno udzielił głosu mówcom.

Przemawiali prof. Waszkiewicz, inż. Wojewódzki, prezydent Rzewski i radny Wojczyński, poczem z balkonu przemawiali do tłumy prof. Waszkiewicz, dr. Koziołkiewicz i przedstawiciele robotników. Następnie odczytano treść rezolucji, protestującej przeciw okrucieństwu niemieckiemu na Śląsku, która jednogłośnie przyjęta została.

Wiec zakończono odśpiewaniem Roty Konopnickiej.

Zaraz po wiecu uformował się obrotowy pochód ze sztandarami, który przez Nowy Rynek pociągnął Piotrkowską ulicą pod Grand Hotel, gdzie demonstrowano przeciw niemieckiemu zarządowi, regującym polskich pracowników w postróżni służby hotelowej.

Pochód podążał przez ul. Andrzeja przed gmach skarbowości, gdzie z balkonu przemawiał prof. Waszkiewicz, poczem ze śpiewem podążono przed komendę Generalną, gdzie tłumy demonstrowały, prosząc o wysłanie wojsk na Śląsk. Ponieważ do dowódcy nie zjawia się delegacja więc do zebranych tenże nie wychodził. Ośpiewawszy następnie rotę, pochód rozwiązał się.

Przez całą dzień kwastarze zbierali do puszek obfite żniwo na pomoc dla nie-szczęśliwych powstańców.

Co słychać nowego?

Z Tow. Muz. śpiew. im. Ignacego Paderewskiego.

We wtorek dn. 26 sierpnia r. b. o g. 6-aj wieczorem, w lokalu własnym przy ul. Zawadzkiej 28 (Baluty), odbędzie się ogólne zebranie członków Towar. muz. śpiew. im. Ign. Paderewskiego.

Zo związku pracujących kobiet polskich.

(c) Wczoraj w Domu Ludowym odbyło się ogólne zebranie związku pracujących kobiet polskich. Przewodniczyła panna Wierucka.

Po bardzo burzliwych obradach, w czasie których wyłonili się dwie partie obradujących, wyrażono votum nieufności jednej z członkiń zarządu, zarządowi zaś — przez tajne głosowanie — pełne uznanie. Partja mniejszości wskutek tego wykreśliła się ze związku i ustąpiła.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

W poniedziałek widowisko zawieszono.

Jutro we wtorek teatr daje specjalne przedstawienie dla żołnierzy po cenach najniższych (od 40 fen. do 4 Mk.) na którym odegrana będzie piękna baśń dramatyczna w 5 akt. L. Rydla „Zaczarowane koło” p.p. Dunin-Rychłowska w głównych rolach.

W próbach pod kierunkiem reżysera skim J. Leśniewskiego wspaniałe dzieło J. Słowackiego p. t. „Książę Marek”.

Dyrekcja Gimnazjum Filologicznego T-wa „OSWIATA” w ŁODZI, Placowa № 13,

zawiadamia, że egzaminy wstępne rozpoczną się w dniu 1 września o godz. 12-aj w południe, zaś lekcji: w dniu 5-tym września o godz. 10 rano. Uczniowie byłego II-go Gimnazjum Filologicznego, pragnący uczęszczać do Gimnazjum T-wa „OSWIATA”, winni zapisać się w Kancelarii szkolnej przed dniem 25 sierpnia; w przeciwnym razie miejsca nie będą dla nich zarezerwowane. Kancelaria otwarta codziennie, w dni powszednie od godziny 11-aj do 1-aj po południu.

Dyrektor: Wacław DAVISON.

Poszukuje się wykwalifikowanego Nauczyciela języka angielskiego

Dla udzielania lekcji w grupach.

Oferty składać w Związku Urzędników Miejskich Piotrkowska 53

Hotel p. f. Manteuffla :: Pierwszorzędna Polska Restauracja :: **wł. J. Petrykowski.** Wydaje wykwintne obiady. **Codziennie Trio Rychtera**

Wielki wybór potraw a la carte. Przedwojenne wina pierwszorzędnych domów po cenach obywatelskich.

Potrzebny nauczyciel

arytmetyki i przedmiotów handlowych. Płaca podług norm przyjętych. Zgłaszać się codziennie w godzinach rannych do kancelarii Państwowej Szkoły Kupieckiej w Zgierz ul. Łeczycka, róg Parzęczewskiej.

1 milion arkuszy papieru oraz inne materiały — piśmienne — **nabyć można tanio** — u — **BRACI SCHLIEPER BYDGOSZCZ.**

Ogłoszenie.

W Poniedziałek 25 sierpnia r.b. o godzinie 4 po południu w lokalu własnym przy ulicy Miłsza nr. 46 odbędzie się na dzwiczajne zebranie majstrów rzeźniczych na którym omówioną zostanie sprawa handlowa.

Zarząd.

ROBOTY TRACKIE

„Dla 16 kortowych warsztatów mechanicznych 13/4 14/4 poszukuje się roboty. Julusza 28”.

Kazimierz Roszak

Łódź, Dzielna Nr. 1. Tel. 23-44. Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami: fizycznym, chemicznym, elektro-technicznym ortopedycznym, fotograficznym. Nadeszły oryginalne amerykańskie maszynyki i ostrza **Gillette**, oraz mydła Johnson'sa.

Ból głowy, migrenę nerwalgiczną usuwają znane proszki Migrena. Nervosin — kogniak. Kłem Apteki, składy apteczne.

A. Wyprzedają meble — z powodu zmiany lokalu, urządzania pokoi i różne pojedyncze. Dzielna 11—25 w podwórzu.

Dr. H. Sadtkowski

Choroby wewnętrzne (specjalnie kłódka i kłósek) Łódź, ul. Piotrkowska № 102 Odg—11r. i od 5—7 po poł

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja № 11. Choroby skórne i weneryczne Godziny przyjęć: od 9—11 i do 6—7 ipół p. p. Panie 11—12 rano

Dr. Garliński

Przejazd 16 choroby oczne przyjmuje od 11—1 i od 5—7

Dr. K. Brzozowski

powrócił Piotrkowska 55.

Bursztynowy lakier do podłóg oraz inne lakiery

:: **Farby** :: **szeelak**

gwarantowanej czystości **pendzle** Olej maszynowy i centrifugowy **Asbest**

I różne pakunki nabyć można najlepiej i najtaniej u braci **SCHLIEPER Bydgoszcz**